

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA MIHALACHI c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 37511/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

9 ianuarie 2007

DEFINITIVĂ

09/04/2007

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Mihalachi c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,
DI J. CASADEVALL,
DI G. BONELLO,
DI M. PELLONPÄÄ,
DI K. TRAJA,
DI S. PAVLOVSKI,
DI J. ŠIKUTA, *judcători*,

și dna F. ELEN-PASSOS, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Deliberând la 5 decembrie 2006 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 37511/02) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Nicolae Mihalachi („reclamant”), la 26 septembrie 2002.

2. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vitalie Pârlog.

3. Reclamantul a pretins că drepturile sale la un proces echitabil și la protecția proprietății au fost încălcate în urma casării unei hotărâri judecătorești irevocabile în favoarea lui.

4. La 15 iunie 2005, în temeiul articolului 54 § 2 (b) al Regulamentului Curții, Curtea a decis să comunice Guvernului cererea. În temeiul prevederilor articolului 29 § 3 al Convenției, s-a decis examinarea fondului cererii concomitent cu admisibilitatea acesteia.

5. Atât reclamantul, cât și Guvernul au prezentat observații scrise (articolul 59 § 1 al Regulamentului Curții).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

6. Reclamantul s-a născut în 1962 și locuiește în Chișinău.

7. Reclamantul a lucrat în calitate de procuror. La 15 ianuarie 1998, el a fost învinuit de luare de mită și, la 14 mai 1999, Curtea de Apel l-a găsit

vinovat și l-a condamnat la cinci ani privațiune de libertate. Printr-o sentință irevocabilă din 3 august 1999, Curtea Supremă de Justiție l-a achitat și a dispus eliberarea lui imediată: el susține că a fost eliberat două zile mai târziu. Perioada totală a detenției sale a fost de 567 zile.

8. Reclamantul a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor și angajatorului său și a cerut compensații pentru prejudiciul material și material cauzat de detenția și urmărirea sa penală ilegale.

9. La 25 iulie 2001, Judecătoria sectorului Rîșcani a decis în favoarea lui și a constatat că a avut loc o încălcare a dreptului său la libertate. Instanța i-a acordat 78,055 lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 6,945 euro (EUR) la acea dată) cu titlu de prejudiciu material și MDL 500,000 (EUR 44,490 la acea dată) cu titlu de prejudiciu moral. Pârâții au contestat hotărârea cu apel.

10. La 6 februarie 2002, Tribunalul Chișinău a admis în parte apelul, a redus suma compensației pentru prejudiciu material la MDL 27,354.77 (EUR 2,401 la acea dată) și a acordat alte 87,000 ruble rusești (RUR) (echivalentul a EUR 3,251.92 la acea dată) și 230 dolari americani (USD) cu titlu de costuri și cheltuieli suportate în cadrul procesului. Tribunalul a menținut suma compensației acordate cu titlu de prejudiciu moral. Pârâții au contestat decizia cu recurs.

11. Printr-o decizie irevocabilă din 26 martie 2002, Curtea de Apel a admis în parte recursul și a redus suma compensației acordate cu titlu de prejudiciu moral la MDL 75,000 (EUR 6,341 la acea dată).

12. La 25 decembrie 2002, Procurorul General a depus la Curtea Supremă de Justiție un recurs în anulare la deciziile sus-menționate, solicitând micșorarea compensațiilor.

13. La 5 februarie 2003, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare al Procurorului General și a casat hotărârile sus-menționate. Curtea Supremă a adoptat o nouă hotărâre prin care a redus suma compensației pentru prejudiciu moral la MDL 50,000 (EUR 3,261 la acea dată). De asemenea, ea a dispus redeschiderea procedurilor în privința sumei compensației cu titlu de prejudiciu material. La 19 februarie 2003, reclamantul a primit MDL 50,000.

14. Ca urmare a redeschiderii procedurilor, la 24 iunie 2003, Judecătoria Rîșcani a decis în favoarea reclamantului și i-a acordat MDL 27,446.09 (EUR 1,679.69 la acea dată) cu titlu de prejudiciu material. Restul hotărârii prevedea același lucru ca și decizia Tribunalului Chișinău din 6 februarie 2002. La 22 iulie 2003, hotărârea a fost executată.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

15. Dreptul intern pertinent a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 16, 22 martie 2005.

ÎN DREPT

16. Reclamantul pretinde că detenția sa între 15 ianuarie 1998 și 3 august 1999 a fost ilegală. El a invocat articolul 5 § 1 al Convenției, care, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

a) dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;

b) dacă a făcut obiectul unei arestări sau al unei dețineri legale pentru nesupunerea la o hotărâre pronunțată, conform legii, de către un tribunal ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;

c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia; (...)”

17. El a susținut că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției, în special, din cauza aplicării incorecte a legii de către instanțele judecătorești. De asemenea, reclamantul s-a plâns de casarea, la 5 februarie 2003, a unei hotărâri judecătorești irevocabile în favoarea sa de către Curtea Supremă de Justiție.

Partea relevantă a articolului 6 § 1 este următoarea:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public ... a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ...”

18. În continuare, el s-a plâns că decizia Curții Supreme de Justiție din 5 februarie 2003 a avut ca efect încălcarea dreptului său la protecția proprietății, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1, care prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.”

19. Reclamantul pretinde că a fost discriminat de către superiorii săi, fără însă a prezenta detalii cu privire la această pretenție. El a invocat articolul 14 al Convenției, care prevede următoarele:

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

A. Pretenția reclamantului în temeiul articolului 5 § 1 al Convenției

20. Reclamantul s-a plâns că detenția sa între 15 ianuarie 1998 și 3 august 1999 a fost ilegală.

21. Curtea notează că detenția reclamantului a luat sfârșit la 3 august 1999, când el a fost achitat. Totuși, pretenția sa a fost depusă la 26 septembrie 2002, cu mai mult de șase luni după eliberarea sa din detenție. Prin urmare, această pretenție a fost depusă cu depășirea termenului și urmează a fi respinsă în conformitate cu articolul 35 §§ 1 și 4 al Convenției.

B. Pretenția reclamantului în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției cu privire la aplicarea incorectă a legii de către instanțele judecătorești

22. Reclamantul s-a plâns că, în cadrul procesului penal și a procedurilor cu privire la compensații, instanțele judecătorești au aplicat incorect legea.

23. Guvernul a susținut că reclamantul a dispus de toate garanțiile procedurale necesare pentru a-și prezenta cauza în mod echitabil în fața instanțelor judecătorești naționale.

24. Curtea a examinat pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 6 cu privire la interpretarea incorectă a legii de către instanțele judecătorești. Totuși, din materialele aflate în posesia sa, ea constată că ele nu dezvăluie nicio aparență de încălcare a drepturilor și libertăților prevăzute de Convenție și Protocoalele sale. De asemenea, Curtea notează că pretenția cu privire la încheierea procesului penal, care s-a încheiat la 3 august 1999, a fost depusă cu depășirea termenului. Prin urmare, această parte a cererii urmează a fi respinsă în conformitate cu articolul 35 §§ 1, 3 și 4 al Convenției.

C. Casarea hotărârii judecătorești irevocabile în favoarea reclamantului

25. În scrisoarea sa din 17 iulie 2003, reclamantul s-a plâns că, la 5 februarie 2003, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare al Procurorului General și a casat hotărârea irevocabilă în favoarea sa.

26. Guvernul s-a opus faptului că Curtea a examinat din proprie inițiativă chestiunea cu privire la casarea deciziei în favoarea reclamantului de către Curtea Supremă de Justiție la 5 februarie 2003. El a solicitat Curții să nu examineze această chestiune.

27. Curtea notează că, în scrisoarea sa din 17 iulie 2003, reclamantul s-a plâns în mod expres de casarea de către Curtea Supremă de Justiție a unei

hotărâri judecătorești irevocabile în favoarea sa în urma procedurii de recurs în anulare. Prin urmare, Curtea respinge obiecția Guvernului cu privire la examinarea acestei pretenții prin prisma articolului 6 al Convenției și al articolului 1 al Protocolului nr. 1.

D. Pretenția formulată în temeiul articolului 14 al Convenției

28. Guvernul consideră că reclamantul nu și-a argumentat pretenția formulată în temeiul articolului 14 al Convenției și nu a prezentat probe cu privire la vreo discriminare.

29. Curtea notează că reclamantul nu și-a argumentat pretenția formulată în temeiul acestui articol. În ceea ce privește pretenția cu privire la discriminarea sa de către superiorii săi, faptele și probele prezentate de reclamant nu dezvăluie niciun tratament discriminatoriu în această privință.

30. Prin urmare, această pretenție este vădit nefondată și urmează a fi respinsă, în conformitate cu articolul 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

E. Pretinsul abuz de dreptul de a sesiza Curtea

31. În scrisoarea sa din 1 iulie 2005, reclamantul a declarat că, în aprilie și iunie 2005, angajatorul l-a sancționat și a redus salariul său lunar. De asemenea, el a declarat că a avut motive să considere aplicarea acestor sancțiuni ca presiune asupra sa de a demisiona; totuși, el nu a formulat o pretenție în temeiul articolului 34 al Convenției.

32. Guvernul a negat că a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției, numind declarațiile reclamantului „eronate și neadevărate”. El a declarat că reclamantul a fost sancționat pentru îndeplinirea neadecvată a atribuțiilor sale de serviciu și că sancțiunile au fost aplicate înainte de comunicarea cauzei de către Curte. El a susținut că Curtea trebuie să declare această cerere inadmisibilă ca abuzivă, numind-o „ofensatoare” sau „defăimătoare”.

33. Curtea notează că reclamantul nu a formulat nicio pretenție în temeiul articolului 34 al Convenției, precum că el ar fi fost împiedicat să-și prezinte cererea, și nu există niciun motiv de a examina această chestiune din inițiativă proprie.

34. În ceea ce privește declarația Guvernului cu privire la pretinsul abuz, Curtea consideră că o cerere, în mod normal, nu urmează a fi respinsă ca fiind abuzivă în conformitate cu articolul 35 § 3 al Convenției în baza faptului că ea a fost „ofensatorie” sau „defamatorie”, decât dacă a fost, în mod intenționat, bazată pe fapte neadevărate (a se vedea *Varbanov v. Bulgaria*, nr. 31365/96, § 36, ECHR 2000-X sau *Rehak v. the Czech Republic*, (dec.), nr. 67208/01, 18 mai 2004). Totuși, din materialele aflate în posesia sa, Curtea nu poate să conchidă că reclamantul și-a bazat

învinuirile sale pe informații despre care el știa că nu sunt adevărate. Prin urmare, această obiecție este respinsă.

F. Concluzia cu privire la admisibilitate

35. Curtea consideră că pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolului 6 § 1 și al articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, cu privire la casarea deciziei judecătorești irevocabile în favoarea sa, ridică chestiuni de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun alt temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va trece imediat la examinarea fondului acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI ȘI A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

36. Reclamantul s-a plâns, în substanță, în temeiul articolului 6 § 1 și al articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, că, prin decizia sa din 5 februarie 2003, Curtea Supremă de Justiție a casat o decizie irevocabilă în favoarea sa și a redus suma compensației acordate cu titlu de prejudiciu moral.

37. Guvernul a respins pretențiile reclamantului și a declarat că, ca urmare a redeschiderii procedurilor, părțile s-au bucurat de aceleași drepturi procedurale și că redeschiderea a fost justificată.

38. Curtea a constatat violări ale articolului 6 § 1 al Convenției și ale articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în numeroase cauze care vizau chestiuni similare celor din această cauză (a se vedea, printre altele, *Brumărescu v. Romania* [GC], nr. 28342/95, §§ 61 și 74, ECHR 1999-VII și *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, 22 martie 2005, §§ 29 și 32).

39. În urma examinării materialelor ce i-au fost prezentate, Curtea notează că Guvernul nu a prezentat nicio faptă sau argument, care i-ar permite să ajungă la o concluzie diferită în această cauză.

40. Având în vedere jurisprudența sa cu privire la această chestiune, Curtea constată că, prin casarea deciziei irevocabile în favoarea reclamantului, Curtea Supremă de Justiție a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil garantat de articolul 6 § 1 al Convenției și dreptul acestuia la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

41. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în privința reclamantului.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

42. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înantelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă”.

A. Prejudiciul material

43. Reclamantul a pretins MDL 450,000 (EUR 9,180) cu titlu de prejudiciu material, care reprezintă diferența între suma de MDL 500,000, acordată de către Judecătoria sectorului Rîșcani la 25 iulie 2001 cu titlu de prejudiciu moral pentru detenția sa ilegală, și MDL 50,000, acordată de către Curtea Supremă de Justiție la 5 februarie 2003. Reclamantul a solicitat compensații doar în ceea ce privește suma acordată de către instanțele judecătorești naționale.

44. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă de reclamant și a declarat că el nu avea dreptul la nicio compensație, deoarece el a primit MDL 50,000, în conformitate cu decizia Curții Supreme de Justiție din 5 februarie 2003, și MDL 63,357, în conformitate cu hotărârea Judecătoriai Rîșcani din 24 iunie 2003.

45. Curtea consideră că reclamantul a suferit un prejudiciu material în urma al casării deciziei irevocabile din 26 martie 2002. Suma pretinsă este, însă, excesivă. Curtea acordă reclamantului diferența dintre suma acordată prin decizia irevocabilă din 26 martie 2002 (EUR 6,341 la acea dată) și suma primită de el după casarea acesteia (EUR 3,261 la acea dată), ceea ce constituie EUR 3,080.

B. Prejudiciul moral

46. Reclamantul a pretins compensații pentru prejudiciul moral suferit în urma încălcării drepturilor sale, însă fără a specifica suma compensației. El a solicitat Curții să facă o evaluare în conformitate cu jurisprudența sa pe marginea chestiunilor similare.

47. Guvernul a susținut că reclamantul nu a prezentat nicio probă care ar confirma că a suferit stres și îngrijorare.

48. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzat un anumit stres și frustrare în urma casării deciziei irevocabile din 26 martie 2002, care nu poate fi compensat prin simpla constatare a violării. Făcând o

evaluare în mod echitabil și luând în considerație sumele acordate de Curte în cauze similare (a se vedea, spre exemplu, hotărârea *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 41, 22 martie 2005), precum și faptul că reclamantului i-au fost plătite sumele acordate în scurt timp după adoptarea hotărârilor, ea acordă reclamantului EUR 1,800 cu titlu de prejudiciu moral.

C. Costuri și cheltuieli

49. Reclamantul nu a pretins nimic cu titlu de costuri și cheltuieli pentru procedurile demarate în baza Convenției.

D. Dobânda de întârziere

50. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibile pretențiile formulate în temeiul articolului 6 § 1 și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție cu privire la casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile în cauza reclamantului, iar restul cererii admisibil;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 3,080 (trei mii optzeci euro) cu titlu de prejudiciu material și EUR 1,800 (o mie opt sute euro) cu titlu de prejudiciu moral, care vor fi convertiți în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 9 ianuarie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

F. ELENS-PASSOS
Grefier adjunct

Nicolas BRATZA
Președinte